Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDU AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2004

STAIDÉAR GNÓ - GNÁTHLEIBHÉAL

ROINN B

(300 Marc)

DÉ CÉADAOIN, 16 MEITHEAMH 2004 – MAIDIN, 9.30 a.m. - 12.00 nóin

- **<u>Cúig cheist</u> ar bith le freagairt.**
- Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
- Bronnfar marcanna ar leagan amach agus ar chur i láthair.
- Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
- Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

ROINN B (300 Marc)

<u>Cúig cheist</u> ar bith le freagairt.
Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.
Bronnfar marcanna ar leagan amach agus ar chur i láthair.
Ba cheart go dtaispeánfaí an lá, an mhí agus an bhliain sna dátaí.
Is ceadmhach áireamháin a úsáid.

1. **Freagair (A), (B) agus (C). Ceist í seo faoi Bhúiséad Teaghlaigh**
(Le comhlánú ar leathanach 6 de Roinn A)

Seo thíos buiséad do Mhuintir Uí Chathasaigh do na ceithre mhí thosaigh de 2004:

Is é an tAirgead Tosaigh ar Láimh ná €170.

<u>Ioncam Pleanáilte</u>

- Tuilleann Brian Ó Cathasaigh €1,900 glanphá in aghaidh na míosa agus tá súil aige le haisíoc cánach de €800 i mí Feabhra.
- Tuilleann Deirdre Uí Chathasaigh €1,750 glanphá in aghaidh na míosa agus tá súil aici le hardún €400 glan in aghaidh na míosa ó 1 Márta.
- Is é an sochar leanaí ná €550 glan in aghaidh na míosa.
- Tá súil ag an teaghlach díbhinn €1200 glan ar scaireanna a fháil i mí Feabhra.

<u>Caiteachas Pleanáilte</u>

- Is é an Cíos Tí ná €550 in aghaidh na míosa ach tiocfaidh ardú go €650 in aghaidh na míosa air ó 1 Feabhra.
- Tá an phréimh árachais ar inneachair an tí, €600 in **aghaidh na bliana**, iníochta go **míosúil ó** 1 Eanáir.
- Is é an t-árachas bliantúil ar ghluaisteán an teaghlaigh ná €550, atá iníochta i mí Márta.
- Bíonn costais teaghlaigh €2,100 acu in aghaidh na míosa de ghnáth ach amháin i mí Feabhra nuair a bhíonn siad €1,000 **níos lú**.
- Ceaptar gur €250 a bheidh ar bhillí BSL le haghaidh solais agus teasa i mí Eanáir agus €300 i mí Márta, agus beidh gá le líonadh ola teasa ar chostas €600, i mí Feabhra.
- Beidh costais reatha ghluaisteáin €400 in aghaidh na míosa acu ach amháin i mí Aibreáin nuair a bheidh costas €300 **breise** ar sheirbhís don ghluaisteán.
- Íocann Muintir Uí Chathasaigh síntiús míosúil €30 leis an gcomhlacht teileafóin as úsáid an Idirlín (www). Lena chois sin, ceaptar go mbeidh €150 ar an ngnáthbhille teileafóin don teach i mí Feabhra agus €200 i mí Aibreáin.
- Tá saoire in áirithe ag an teaghlach a chosnóidh €2,500 i rith an bhriseadh scoile i mí Feabhra.
- Cosnóidh siamsaíocht €800 gach mí ach amháin i mí Feabhra nuair a chosnóidh sí €300.

(A) Comhlánaigh an fhoirm bhán do bhuiséad teaghlaigh (ar leathanach 6 de Roinn A) ag baint úsáide as na figiúirí go léir thuas. (50)

(B) An le Muintir Uí Chathasaigh an teach ina gcónaíonn siad? Luaigh **cúis amháin** le do fhreagra. Scríobh do fhreagra sa spás atá ar fáil. (5)

(C) Cé mhéad a thuillfidh Deirdre Uí Chathasaigh sa bhliain iomlán (2004) mura bhfuil aon athrú eile ina tuarastal? Scríobh do fhreagra sa spás atá ar fáil. (5)

(60 marc)

2. **Freagair (A), (B) agus (C). Ceist í seo a bhaineann le Cuntais Chríochnaitheacha & Clár Comhardaithe do Ghnólacht Seirbhíse.** *(Le déanamh i do Fhreagarleabhar)*

Is gnólacht é Blue Cabs Teo. a chuireann seirbhís tacsaí ar fáil i dtrí bhaile éagsúla. Ullmhaíonn an gnólacht Ráiteas Oibriúcháin (Cuntas Brabúis & Caillteanais) agus Clár Comhardaithe ag deireadh gach bliana. Baineadh an Comhardú Trialach seo a leanas as na leabhair ar 31 Nollaig 2003, deireadh na bliana airgeadais:

Comhardú Trialach mar a bhí ar 31 Nollaig 2003	**Dr**	**Sr**
	€	€
Ioncam ó Nás		130,000
Ioncam ón Uaimh		125,700
Ioncam ón Muileann gCearr		103,500
Árachas	35,920	
Solas agus Teas	3,900	
Teileafón	14,750	
Pá Tiománaithe	47,300	
Peitreal agus Seirbhís Ghluaisteán	28,180	
Cáin Bhóthair	6,450	
Fógraíocht	5,300	
Rótharraingt Bhainc		4,950
Airgead Tirim ar Láimh	6,350	
Gnáth Scairchaipiteal (80,000 scaireanna €1)		80,000
Áitreabh agus Trealamh	70,000	
Mótarfheithiclí	226,000	
	444,150	444,150

(A) Ullmhaigh **Ráiteas Oibriúcháin** do Blue Cabs Teo. don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2003 agus **Clár Comhardaithe** mar a bhí ar an dáta sin. (36)

(B) Cén céatadán den Ioncam Iomlán é Árachas? Taispeáin do chuid oibriúchán. (12)

(C) Bíonn **Acmhainní**, **Dliteanais** (Fiachais) agus **Caipiteal** ag gnólachtaí ina **gClár Comhardaithe**. Mínigh cad is ciall le haon **dá cheann** de na téarmaí a bhfuil line fúthu. (12)

(60 marc)

3. **Freagair (A), (B) agus (C). Baineann an Cheist seo le Daoine ag Obair agus le Litir a Scríobh**
(Le comhlánu i do Fhreagarleabhar)

Tá beartaithe ag Tom Mac Craith siopa nua a oscailt, ar a dtabharfar Stór Áise Tom, ag Bóthar an Tobair, Baile Átha an Rí, Co. na Gaillimhe. Tá sé i gceist aige grósaeirí, scroideanna, irisí agus uachtar reoite a dhíol. Tá sé ag súil le foireann de chúigear a fhostú. Ar 2 Aibreán 2004, scríobhann sé litir chuig Caitríona Ní Dhúill, Rúnaí, Oifig IBEC, Sráid na Coiribe, Gaillimh, ag lorg comhairle maidir leis na freagrachtaí a bhaineann le fostóirí agus fostaithe.

Ar 6 Aibreán 2004, scríobhann Caitríona freagra chuig Tom. Glacann sí buíochas leis as a fhiosrúchán agus luann sí **trí** fhreagracht a bheadh air mar **fhostóir** dá chuid fostaithe. Liostaíonn sí **trí** fhreagracht a bheadh ar a chuid **fostaithe** freisin. Ar deireadh guíonn sí rath ar Tom lena ghnó nua.

(A) Scríobh an litir a chuir Caitríona Ní Dhúill chuig Tom Mac Craith ar 6 Aibreán 2004. (40)

(B) Is eagraíocht é IBEC a fheidhmíonn ar son fostóirí. Cén sórt eagraíochta a fheidhmíonn ar son **fostaithe** ag obair? Luaigh sampla **amháin**. (5)

(C) Tá cuid mhaith téarmaí a bhaineann le fostaíocht, ar nós **Lucht Oibre**, **Jabthuairisc**, **Iomarcaíocht**, **Stíobhard Ceardlainne**, **Pá Dúbailte**, **Stailc.**

Mínigh go soiléir **trí** cinn de na téarmaí sin (abairt amháin i ngach cás). (15)

(60 marc)

4. **Freagair gach cuid (A, B, C, D, E, F). Baineann an cheist seo le baincéireacht**
(Le comhlánú ar leathanach 7 de Roinn A)

Fuair Pól Mac Oireachtaigh an Ráiteas Bainc seo a leanas tríd an bpost:

AIB **An Phríomhshráid,** **Loch Garman**	**Ráiteas Chuntas Reatha Uimh. 384**			
An tUasal Pól Mac Oireachtaigh 23 Bothar na Sláine Loch Garman		Ainm Cuntais:	Pól Mac Oireachtaigh	
		Uimh. Chuntais:	13249987	
		Dáta:	31 Bealtaine 2004	
		Cód Sórtála:	93-25-37	
Dáta	**Sonraí Beart**	**Dr**	**Sr**	**Iarmhéid**
		€	€	€
01 Bealtaine 2004	Iarmhéid ar aghaidh			250.00
03 Bealtaine 2004	Lóisteáil		850.00	1,100.00
05 Bealtaine 2004	UMB – Brainse Ghuaire AIB	200.00		900.00
12 Bealtaine 2004	Seic Uimh. 20011	150.00		750.00
18 Bealtaine 2004	Dochar Díreach Vodafone	60.00		690.00
24 Bealtaine 2004	Seic Uimh. 20013	400.00		290.00

(A) Cén banc agus cén brainse ina bhfuil a Chuntas Reatha ag Pól? (10)
Freagair sa spás atá ar fáil ar leathanach 7 de Roinn A

(B) De réir AIB, cé mhéad airgid atá ag Pól ina Chuntas Reatha ar 31 Bealtaine 2004? (6)

(C) Rinne Pól an lóisteáil ar 3 Bealtaine 2004. Bhí sé comhdhéanta de sheic ar €350.00 agus an chuid eile i nótaí. Comhlánaigh Duillín Lóisteála AIB agus an comhdhuille *(ag baint úsáide as an gceann bán atá ar fáil ar leathanach 7 de Roinn A).* (14)

(D) Mínigh an beart den 5 Bealtaine 2004. (10)

(E) Mínigh an beart den 18 Bealtaine 2004. (10)

(F) Thug Pól faoi deara nach raibh Seic Uimh. 20012, ar €100, a d'íoc sé lena dhochtúir ar 20 Bealtaine 2004, ar a Ráiteas Bainc. Luaigh cúis **amháin** leis sin. (10)

(60 marc)

5. **Freagair gach cuid (A, B, C, D). Is ceist í seo ar Dhoiciméid Ghnó**
(Le freagairt ar leathanaigh 8 agus 9 de Roinn A)

Tá Micheál Ó Sé ina bhainisteoir ceannachán ag Crua-earraí DIY Teo. Ar 22 Márta 2004, fuair sé an luachan seo a leanas:

Soláthairtí Crua-earraí Chiarraí Teo.
Eastát Tionsclaíoch an Mhuilinn, Trá Lí, Co Chiarraí

LUACHAN UIMH. 715

Teileafón: 066-7991643
Feacs: 066-7996544
R-phost: khs@loi.ie

Uimh. Chlár. CBL: IE 6492457

19 Márta 2004

An Bainisteoir Ceannacháin
Crua-earraí DIY Teo.
Sráid an tSléibhe
Cill Áirne, Co. Chiarraí

DÉANAMH UIMH.	TUAIRISC	PRAGHAS AN CEANN €	SEACHADADH
DH6	Druilire Casúir Decko	140.00	Réidh
AL3	Dréimire Taca Alúmanaim	25.00	Réidh
PS9	Foireann Scriúirí Phillips	7.50	Réidh
TB7	Bosca Láidir Uirlisí	12.75	Réidh

Lascaine Thrádála 25% ar gach earra
CBL 20% ar gach earra
Carraeireacht Íochta; Le glacadh laistigh de 30 lá

Cinneann Micheál go bhfuil na Boscaí Láidre Uirlisí ró-dhaor. Cuireann sé Ordú (Uimh. 4923) chuig Soláthairtí Crua-earraí Chiarraí Teo. le haghaidh **50 Druilire Casúir Decko, 200 Dréimire Taca Alúmanaim agus 400 Foireann Scriúirí Phillips.**

Seachadtar na hearraí sin chuig Crua-earraí DIY Teo. i leoraí ar 29 Márta 2004. Nuair a shíníonn Micheál an nóta seachadta, tugann tiománaí an leoraí Sonrasc Uimh. 1623, dar dáta 29 Márta 2004, dó.

(A) Ó na sonraí thuas, comhlánaigh an Sonrasc bán Uimh.1623 *(ar leathanach 8 de Roinn A)*. (30)

Tar éis an Sonrasc a sheiceáil in aghaidh na Luachana, scríobhann Micheál seic (Uimh. 700552), atá sínithe aige féin, ar son Chrua-earraí DIY Teo. mar íocaíocht iomlán ar na hearraí. Tugann sé don tiománaí é lena thabhairt ar ais chuig Soláthairtí Crua-earraí Chiarraí Teo.

(B) Luaigh cúis **amháin** gur cheart do Mhicheál an Sonrasc a sheiceáil in aghaidh na Luachana. (6)

(C) Comhlánaigh Seic Uimh. 700552 ag baint úsáide as an gceann bán agus an gcomhdhuille *(ar leathanach 9 de Roinn A*). (18)

(D) Iontráil an íocaíocht seic i gCuntas Bainc Chrua-earraí DIY Teo. *(Bain úsáid as ceann **amháin** de na cuntais bhainc ar leathanach 9 de Roinn A.)* (6)

(60 marc)

6.

Freagair (A) agus (B). Baineann an cheist seo le Cuntais Fheirme
(*Le comhlánú i do Fhreagarleabhar).*

Is feirmeoir í Cáit Ní Shúilleabháin a choinníonn Leabhar Fáltas agus Íocaíochtaí Anailísithe. Lóisteáltar an t-airgead go léir a fhaigheann sí ina cuntas reatha bainc ar an lá céanna agus déantar gach íocaíocht le seic.

Bhí na bearta seo a leanas aici le linn Bealtaine 2004:

2004			
Bealtaine	1	Iarmhéid sa bhanc €3,500	
	4	Dhíol eallach ar an margadh ar €8,500	(Admháil Uimh. 401)
	5	Cheannaigh beathú eallaigh ar €925	(Seic Uimh. 811)
	6	Fuair deontas AE de €1,750	(Admháil Uimh. 402)
	11	Cheannaigh eallach (laonna) ar €3,000	(Seic Uimh. 812)
	12	D'íoc as deisiúcháin do tharracóir €850	(Seic Uimh. 813)
	14	Cheannaigh ola díosail d'innealra €550	(Seic Uimh. 814)
	17	D'íoc táillí le tréadlia €475	(Seic Uimh. 815)
	18	Dhíol eallach ar an margadh ar €7,500	(Admháil Uimh. 403)
	19	Cheannaigh beathú eallaigh ar €2,400	(Seic Uimh. 816)
	20	Fuair deontas stáit de €1,000	(Admháil Uimh. 404)
	25	Cheannaigh eallach (laonna) ar €4,800	(Seic Uimh. 817)
	28	Cheannaigh ola díosail d'innealra €700	(Seic Uimh. 818)

(A) Breac go hiomlán Leabhar Fáltas agus Íocaíochtaí Anailísithe Cháit Ní Shúilleabháin do Bhealtaine 2004, ag baint úsáide as na ceannteidil cholún airgid seo a leanas:

Taobh na nAdmhálacha: Iomlán, Eallach, Deontais, Eile.

Taobh na nÍocaíochtaí: Iomlán, Eallach, Beathú, Díosal, Eile.

Suimigh **gach** colún anailísithe agus comhardaigh an Leabhar Fáltas agus Íocaíochtaí ag deireadh na Bealtaine. (45)

(B) Luaigh **trí** chúis gur cheart d'fheirmeoir cuntais a choinneáil.

(15)

(60 marc)

7. **Freagair gach cuid (A, B, C, D, E). Ceist í seo a bhaineann le Margaíocht agus Tionscnamh (Cur Chun Cinn) Díolachán**
(Le comhlanú ar Leathanaigh 10 agus 11 de Roinn A)

Tá roinnt siopaí ag Spórtstíleanna Teo. ar fud Chúige Laighean. Díolann siad geansaithe peile de na mórfhoirne contae. Sa bhliain 2003, bhí díolacháin na ngeansaithe mar seo a leanas:

Ainm na Foirne:	An MHÍ	ÁTH CLIATH	LAOIS	CILL DARA	UÍBH FHÁILÍ	AN IARMHÍ
Cainníocht:	4,000	5,000	2,500	3,000	1,500	2,000

Freagair gach ceann de na ceisteanna seo a leanas sna spásanna atá ar fáil ar leathanaigh 10 agus 11 de Roinn A.

(A) Taispeáin an t-eolas thuas i bhfoirm **Bharrachairte** nó **Phíchairte**. *(Bain úsáid as an ngrafpháipéar ar leathanach 10 de Roinn A)* . (20)

(B) Ar phraghas €50 an geansaí, ríomh **Iomlán na nDíolachán** don bhliain 2003. Taispeáin do chuid oibriúchán. (8)

(C) Cén contae ina mbeadh súil agat an **spriocmhargadh** a aimsiú le haghaidh gheansaithe peile Laoise?
(5)

(D) Baineann Spórtstíleanna Teo. úsáid as taispeántais fhuinneog siopa chun díolachán geansaithe peile a chur chun cinn. Dá mbeifeá i do bhainisteoir díolachán ag Spórtstíleanna Teo., cén bealach (seachas taispeántais fhuinneog siopa) a roghnófá chun na geansaithe a chur chun cinn agus eolas fúthu a thabhairt don phobal?

Luaigh **dhá** chúis go gceapann tú go n-éireodh go maith le do rogha. (15)

(E) Is minic a deirtear gurb iad Táirgeadh, Praghas, Cur Chun Cinn agus Áit na **ceithre phríomhghné a bhaineann le margaíocht.** Mínigh go hachomair cén bhaint atá ag **gach ceann** de na ceithre phríomhghné seo le Spórtstíleanna Teo. (abairt amháin i ngach cás). (12)
(60 marc)

8. **Freagair gach cuid (A, B, C, D, E). Baineann an cheist seo le Táirgeacht agus Trádáil Eachtrach**
(*Le comhlánú ar Leathanach 12 de Roinn A)*

Tá trí lúb i Slabhra an Táirgthe - Príomhúil, Tánaisteach agus Seirbhísí.

(A) Mínigh go hachomair cad is ciall le **gach ceann** de na **trí** lúb. (18)

(B) Abair cé acu Príomhúil, Tánaisteach nó Seirbhísí **gach ceann** díobh seo a leanas:

DOCHTÚIR MIANADÓIR BÁICÉIR GRUAGAIRE TÓGÁLAÍ (10)

Ceannaíonn Éire ó thíortha eile (allmhairiú) agus díolann sí le tíortha eile (onnmhairiú).

(C) Luaigh **dhá** chuis a n-allmhairíonn Éire earraí agus seirbhísí ó thíortha eile. (12)

(D) Luaigh **dhá** shampla d'earraí a n-allmhairíonn Éire go leor díobh. (10)

(E) Luaigh **dhá** chúis a n-onnmhairíonn Éire earraí agus seirbhísí go tíortha eile. (10)
(60 marc)

NÁ DÉAN DEARMAD ROINN 'A' A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR.